

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 36/09-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť Ing. S. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 46/05 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 46/05 p o r u š i l základné právo Ing. S. L., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 46/05 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietahov.

3. Ing. S. L. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. S. L. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 412,11 € (slovom štyristodvanásť eur a jedenásť centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. S. J., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 36/09-10 z 27. januára 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. S. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 46/05 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: „Predmetom tejto sťažnosti je porušovanie základného práva sťažovateľa - práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. ...

K porušovaniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov dochádza postupom Okresného súdu Bratislava I v právnej veci sťažovateľa proti Slovenská republika, zastúpená 1. Ministerstvo pôdohospodárstva SR... a 2. Slovenská informačná služba..., vedenej pod sp. zn. 15C/46/2005. V predmetnom konaní si sťažovateľ žalobou uplatňuje právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom vo výške 2.912.430,64,- SK s prísl. Žalobný návrh bol podaný spoločnosťou A., spol. s r. o., B., ktorá dohodou o postúpení pohľadávky zo dňa 27. 12. 2006 postúpila pohľadávku, ktorá je predmetom konania vedeného pod sp. zn. 15C/46/2005, sťažovateľovi ako postupníkovi.“

Sťažovateľ ďalej chronologicky popísal skutkový stav danej veci a dodal, že „svoje právo na rozhodnutie vo veci uplatňuje už od 08. 02. 2005, kedy podal návrh na začatie konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na Okresný súd Bratislava I. ...

Sťažovateľ využil právne prostriedky nápravy priznané mu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (sťažnosť adresovaná predsedovi súdu), napriek tomu termín pojednávania nebol do dnešného dňa vytýčený.“

Podľa názoru sťažovateľa:

„1. Konanie pred Okresným súdom Bratislava I sa týka návrhu na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorým si sťažovateľ uplatňuje náhradu škody vo výške 2.912.430,64,- Sk ... t. j. po prepočte na EURO: 96.674,99 €. Konanie o priznanie náhrady škody nie je zložitá a tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Správanie sťažovateľa možno počas celej doby označeného konania hodnotiť ako aktívne a súčinné, o čom svedčí aj podanie žiadosti o vytýčenie termínu pojednávania z 01. 12. 2005 či podanie sťažnosti pre prieťahy v konaní dňa 06. 11. 2007, v dôsledku čoho neprispelo k zdĺhavosti konania. Mám za to, že správanie sťažovateľa nevykazuje znaky, ktoré by mali byť v jeho neprospech pri posudzovaní zbytočných prieťahov v tomto konaní.

3. Pokiaľ ide o postup Okresného súdu Bratislava I v posudzovanom konaní, z analýzy dosiaľ vykonaných úkonov vyplýva, že súd bol v spore sťažovateľa málo činný. Za všetko hovorí fakt, že do dnešného dňa, viac ako 3 a pol roka po podaní návrhu na začatie konania, nebol vytýčený termín pojednávania a súd vykonal len jeden úkon a to doručenie vyjadrenia žalovaného v 1. rade k návrhu sťažovateľovi, aj to po 8. mesiacoch odo dňa kedy bolo doručené súdu. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom priznáva priamo Ústava SR v čl. 46 ods. 3. Sťažovateľ má záujem na čo najskoršom rozhodnutí vo veci aj z dôvodu, že ujma v jeho majetkovej aj nemajetkovej sfére, ktorej náhradu si v konaní uplatňuje, negatívne ovplyvnila aj jeho podnikateľské aktivity. Vzhľadom na to, že žalovaným je štát a škoda vznikla nesprávnym úradným postupom orgánov verejnej moci, súdy by mali prejednať a rozhodovať v týchto veciach o to rýchlejšie. ...

Okresný súd Bratislava I svojim konaním spôsobil, že sťažovateľ je už 3 a pol roka udržiavaný v stave právnej neistoty, kvôli odstráneniu ktorej sa obrátil na súd. Práca súdu nebola organizovaná tak, aby bola vec rozhodnutá bez zbytočných prieťahov. ...

Napadnuté prieťahy v konaní Okresného súdu Bratislava I u sťažovateľa vyvolali psychický stav neistoty a očakávania, kedy mu bude priznaná náhrada škody, ktorá mu bola spôsobená, a ktorá veľmi negatívne ovplyvnila aj podnikateľské aktivity sťažovateľa. Prieťahmi v konaní sa neustále zvyšuje neistota sťažovateľa. Stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza môže byť odstránený len právoplatným rozhodnutím súdu.

Vzhľadom na vyššie uvedené ako aj na to, že vec nie je v štádiu, v ktorom by bolo možné predpokladať jej skoré právoplatné skončenie, považujem priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde za odôvodnené.

Navrhujem, aby sťažovateľovi Ústavný súd SR priznal náhradu nemajetkovej ujmy v takej výške, ktorou by aspoň čiastočne zmiernil dôsledky, ktoré mu štát spôsobil prieťahmi v súdnom konaní. Žiadam, aby sťažovateľovi Ústavný súd SR priznal primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch vo výške 100 000,- Sk (slovom: Jednostotisíc slovenských korún) t. j. po prepočte na EURO: 3.319,39 €. ...

Vzhľadom na charakter namietaného porušenia práva oznamujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, že netrvám na ústnom prejednaní veci. ...

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky ... vydal tento nález:

Základné právo Ing. S. L. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava I, pod sp. zn. 15C/46/2005.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/46/2005 konal bez zbytočných prieťahov v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd priznáva Ing. S. L. primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk t. j. 3.319.39 €. Okresnému súdu Bratislava I ukladá povinnosť vyplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 100 000,-Sk t. j. 3,319.39 € a uhradiť trovy právneho

zastúpenia vo výške 8.011,- Sk t. j. 265.92 € do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. G. B., listom z 25. februára 2009 sp. zn. Spr. 3137/09 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 14. marca 2009.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„... netrvám na ústnom prejednaní doručenej ústavnej sťažnosti. Súhlasím s tým, aby podľa ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. ...

Podaním sa navrhovateľ domáhal náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. ...

S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že predmetné konanie je poznačené prieťahom, ktorý bol spôsobený neprimerane vysokým počtom pridelených vecí v oddelení zákonnej sudkyne ako i pretrvávajúcim poddimenzovaným stavom sudcov a administratívnych pracovníkov na Okresnom súde Bratislava I. Sťažnosť sťažovateľov na prieťahy v konaní je dôvodná.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prieťahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prieťahu v konaní prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške. ...“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu okrem iného uviedol:

«... oznamujem, že netrváme na ústnom pojednávaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, nakoľko ústne prejednanie veci by neprineslo žiadne nové skutočnosti. ...

Sťažovateľ nesúhlasí s tvrdením Okresného súdu Bratislava I, že Ústavný súd má brať do úvahy údajné objektívne dôvody špecifikované Okresným súdom ako „vysoký počet pridelených vecí v oddelení zákonnej sudkyne“ a „pretrvávajúci poddimenzovaný stav sudcov a administratívnych pracovníkov“, na základe ktorých Okresný súd Bratislava I navrhuje nepriznanie finančného zadosťučinenia v plnej výške.

S poukazom na ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR mám za to, že personálne ani organizačné problémy súdu nie sú dostatočne relevantné pre ospravedlnenie a posúdenie, či a prečo došlo k prieťahom v konaní.

Existujúci a prieťahmi udržiavaný stav právnej neistoty sťažovateľa, ktorý negatívne zasiahol majetkové, osobnostné a podnikateľské aktivity sťažovateľa je možné odstrániť len právoplatným rozhodnutím súdu vydaným v čo najkratšom čase. Pretrvávajúce prieťahy a nečinnosť súdu, nielen že zvyšujú právnu neistotu sťažovateľa, ale predovšetkým porušujú jeho ústavné právo garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy SR

Z vyššie uvedených dôvodov Vám oznamujeme, že trváme na podanej ústavnej sťažnosti v celom rozsahu a žiadame rozhodnúť v jej intenciách ako sme navrhovali vrátane priznania primeraného finančného zadosťučinenia. ...

Vzhľadom na toto vyjadrenie sťažovateľ zároveň upravuje špecifikáciu trov právneho zastúpenia, ktorú žiada priznať. ...

Celková tarifná odmena predstavuje sumu 326,74 €. Advokát je od 01. 02. 2004 platcom DPH, preto má nárok na odmenu zvýšenú o príslušnú DPH (t. j. 62,08 €), t. j. tarifná odmena spolu s DPH 388,82 €. Tarifná odmena + DPH + režijný paušál (2 úkony v roku 2008 a 1 úkon v roku 2009) spolu predstavujú sumu 408,39 €.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 46/05:

Dňa 8. februára 2005 podala spoločnosť A., spol. s r. o., B. (ďalej len „navrhovateľ“), na Okresnom súde Bratislava I žalobný návrh proti Slovenskej republike (ďalej len „odporca“), zastúpenej Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Slovenskou informačnou službou, na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Vec bola pridelená sudkyňi JUDr. O. B.

Dňa 1. decembra 2005 navrhovateľ doplnil svoj návrh a požiadal súd o nariadenie termínu pojednávania.

Dňa 27. januára 2006 navrhovateľ opätovne upresnil svoj návrh.

Dňa 19. februára 2007 bolo súdu doručené podanie označené ako „Návrh na vstup žalobcu na miesto doterajšieho žalobcu z dôvodu prechodu práv do konania“.

Dňa 14. novembra 2007 súd vyzval odporcu, aby sa písomne vyjadril k predmetnej veci. Ďalej súd uznesením č. k. 15 C 46/05-38 zamietol návrh na zmenu účastníka na strane navrhovateľa.

Dňa 6. decembra 2007 bol súdu opätovne doručený „návrh na vstup žalobcu na miesto doterajšieho žalobcu z dôvodu prechodu práv do konania“, pričom navrhovateľ zobral späť svoj „návrh na vstup žalobcu na miesto doterajšieho žalobcu z dôvodu prechodu práv do konania“ z 19. februára 2007.

Dňa 14. januára 2008 sa Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky písomne vyjadrilo k predmetnej veci.

Dňa 12. februára 2008 súd uznesením č. k. 15 C 46/05-45 pripustil zmenu účastníka na strane navrhovateľa, a tak sa stal účastníkom napadnutého konania sťažovateľ.

Dňa 16. septembra 2008 súd vyzval Správu katastra v S. na zaslanie fotokópie zmluvy, na základe ktorej bol zapísaný vklad pod č. V 2929/01 na LV č. 2311. Ďalej súd vyzval Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky na predloženie protokolu o výsledku kontroly v štátnom podniku U., š. p., v likvidácii.

Dňa 26. septembra 2008 Správa katastra v S. zaslala súdu požadované listiny.

Dňa 29. septembra 2008 Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky odpovedalo na výzvu súdu.

Dňa 10. novembra 2008 sa Slovenská informačná služba vyjadrila k predmetnej veci.

Dňa 18. decembra 2008 súd vyzval Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky na predloženie protokolu o výsledku kontroly v štátnom podniku U., š. p., v likvidácii.

Dňa 21. januára 2009 Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky zaslal súdu požadovaný spis.

Dňa 16. februára 2009 súd nariadil vo veci termín pojednávania na 28. apríl 2009.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 46/05 dochádza k porušovaniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

V súvislosti s hodnotením konania podľa uvedených kritérií ústavný súd konštatuje, že v prípade sťažovateľa došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene pôvodného účastníka konania na strane žalobcu, a to na základe zmluvnej dohody o postúpení pohľadávky v prospech sťažovateľa, pričom okresný súd pripustil túto zmenu. Sťažovateľ vstúpil do predmetného konania právoplatnosťou uznesenia o pripustení postúpenia pohľadávky v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Vzhľadom na charakter zmluvy o postúpení pohľadávky ústavný súd nemal pochybnosť o tom, že sťažovateľ môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných priet'ahov aj pre štádium konania, ktoré tejto sukcesii predchádzalo (mutatis mutandis I. ÚS 52/01, I. ÚS 82/05).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka

okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom. Sťažovateľ a ani jeho právni predchodcovia neprispeli svojím správaním k prieťahom v konaní, aktívne sa dožadovali pokračovania v konaní, žiadali o nariadenie termínu pojednávania a taktiež podali sťažnosť na prieťahy v konaní. Právny predchodca sťažovateľa síce opakovane doplnil svoj návrh a požiadal o pripustenie zmeny návrhu týkajúcej sa účastníkov konania, pretože sa v priebehu konania zmenili pomery, avšak využitie možností daných navrhovateľom procesnými predpismi (napr. podľa Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné prieťahy (napr. I. ÚS 31/01).

3. *Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci dlhodobo nečinný a to, konkrétne od 8. februára 2005 do 14. novembra 2007. Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože minimálne počas dvoch rokov a šiestich mesiacov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu. Obranu predsedníčky okresného súdu, že predmetné konanie je „poznačené prieťahom, ktorý bol spôsobený neprímerane vysokým počtom pridelených vecí v oddelení zákonnej sudkyne ako i pretrvávajúcim poddimenzovaným stavom sudcov a administratívnych pracovníkov na Okresnom súde Bratislava I.“, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo*

sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení konajúceho sudcu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, teda 3 319,39 €, pretože „*prietahy v konaní Okresného súdu Bratislava I u sťažovateľa vyvolali psychický stav neistoty a očakávania, kedy mu bude priznaná náhrada škody, ktorá mu bola spôsobená, a ktorá veľmi negatívne ovplyvnila aj podnikateľské aktivity sťažovateľa. Prietahmi v konaní sa neustále zvyšuje neistota sťažovateľa*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané v sume 2 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 11. septembra 2008, spísanie ústavnej sťažnosti z 18. septembra 2008 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 14. marca 2009). Za dva úkony vykonané v roku 2008 patrí odmena v sume dvakrát po 105,42 € a režijný paušál dvakrát po 6,31 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2009 prislúcha odmena v sume 115,90 € spolu s režijným paušálom 6,95 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 346,31 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 65,80 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 412,11 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2009